

HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

kombinovaného studia oboru Management vzdělávání

POSUDEK OPONENTA

Autor diplomové práce: Bc. Jarmila Chalupová	Oponent diplomové práce: PhDr. Jan Voda, Ph.D.
Název diplomové práce: Kontinuita vzdělávání v mateřských a základních školách ve Středočeském kraji	

Indikátory kvality závěrečné práce		1 - rozhodně ano	2 – spíše ano	3 – spíše ne	4 - rozhodně ne
Znak					
Označte X , zda předložená práce obsahuje níže uvedené znaky. <i>Pokud nebudou obsaženy klíčové znaky A1, A3, E1, práce by neměla být doporučena k obhajobě.</i>					
A	Klíčové znaky; úvodní část				
A1	Zřetelné vymezení do oblasti studovaného oboru. (Kterých řídicích funkcí se to týká? Kterých oblastí manažerské práce?)		X		
A2	Závěrečná práce je přesahuje hranice jedné konkrétní školy či pracoviště. Jde o objektivní analýzu z oblasti řízení ve školství, nikoli o popis subjektivní zkušenosti autora		X		
A3	Jasná a zřetelná formulace tématu a cíle práce. (Co má být ověřeno, zjištěno, čeho má být dosaženo, co nového chce autor zjistit?) Charakteristika cíle	X			
B	Dosavadní řešení problému				
B1	Práce obsahuje přehled názorů vztahujících se k danému tématu na základě studia odborné literatury			X	
B2	Jsou uvedeny odkazy na českou i zahraniční odbornou literaturu.		X		
B3	Je zřetelné, kde jde o autorský text a kde o kompilaci; kompilace má hodnotící nadhled, nejde o mechanické výpisky z literatury.			X	
C	Výzkumná část				
C1	Výzkumná část se vztahuje k tématu a cíli práce.	X			
C2	Stanovení výzkumného problému. Správná formulace hypotéz (pokud typ výzkumného problému umožňuje hypotézy formulovat).		X		
C3	Byly použity vhodné výzkumné metody a nástroje.		X		
D	Analytická část				
D1	Je provedena kvalitní analýza získaných faktů a údajů.			X	
D2	Interpretace zjištěných výsledků je dostatečně analytická, nejde jen o komentované vyjádření číselných údajů.			X	
D3	Interpretace výzkumu umožňuje zpracování závěrů, doporučení, výstupů práce.			X	
E	Závěry. Přínos pro studovaný obor				
E1	Formulace dosaženo stanoveného cíle práce (viz A3). (Závěr práce není redukován jen na výsledky a interpretaci výzkumu, na potvrzení či vyvrácení hypotéz.)	X			
E2	Výstupem práce je materiál využitelný pro řízení školství či rozvoj studovaného oboru		X		
E3	Práce obsahuje adresné vyjádření, kde a jak ji lze využít.	X			
E4	Výstup práce je obecně využitelný pro oblast řízení ve školství – management vzdělávání. Jde skutečně o odborně fundovaný materiál vedoucí k rozvoji studovaného oboru, teorie či určitého úseku řízení školy či školství.			X	
F	Prezentace (formální úroveň práce)				
F1	Úplnost obligátních náležitostí – jazyková úroveň, dodržení formálních náležitostí a struktury (titulní list, čestné prohlášení, resumé, klíčová slova, obsah), grafická a typografická úroveň práce.	X			
F2	Dodržení stanoveného rozsahu		X		
F3	Bibliografie dle platné normy.	X			

Slovní hodnocení práce:

Cílem diplomové práce J. Chalupové je „*postihnout význam a důležitost spolupráce při výchovně vzdělávacím procesu v mateřských a základních školách, aby byla zajištěna kontinuita těchto zařízení.*“ (s. 10) V teoretické části vidím snahu autorky uchopit problematiku kontinuity vzdělávání jednak strukturálně, tj. popisem architektury vzdělávacího systému, jednak z hlediska gradujícího kurikula. To je obsahem kapitol 2 a 3, které však přistupují k tématu příliš ze široka, uvádějí řadu podružných detailů (méně by bylo více) a je příznačné, že sama autorka se zde nevyvarovala separace předškolního a základního vzdělávání do izolovaných, vzájemně nepropojených kapitol. To naznačuje, jak obtížné je provazovat tyto dva svébytné světy, z nichž každý má specifické organizační podmínky a kulturu.

Je na škodu, že autorka nevěnovala větší pozornost např. konceptu celoživotního učení, který usiluje o stírání hranic mezi jednotlivými formálními etapami vzdělávání. Diplomantka také mohla sáhnout po zahraniční zkušenosti – věnovat se např. vzdělávacímu systému ve Francii, kde je obsah předškolního a základního vzdělávání zpracován do tzv. cyklů, přičemž druhý cyklus je určen pro děti ve věku 5 – 8 let a tedy přesahuje z mateřských škol do základních. Tím je významně stimulována spolupráce učitelů a zajištěn plynulý přechod z mateřské do základní školy. Jinou specifikou je, že francouzští učitelé v mateřské škole mají stejnou kvalifikaci jako vyučující na základní škole a mohou tedy působit na všech úrovních systému – i to je fenomén, kterému se mohla autorka pečlivě věnovat, aniž by se musela zaklínat frázemi o nedostatku odborné literatury (s. 40). V textu zcela postrádám problematiku přípravných tříd. Naopak, jako nadbytečná a zcela vybočující z logiky výkladu se mi zdá kapitola 4 Evaluační činnost. Klíčová kapitola 5, kde mělo být s ohledem na výběr tématu těžiště teoretické části, je informačně málo nosná, opřená v podstatě o jediné dva, nepřiliš relevantní zdroje (Lazarová píše o spolupráci učitelů v rámci jedné školy, Syslová se věnuje výhradně otázkám řízení mateřské školy) a sklouzává do subjektivní zkušenosti autorky (s. 46-47). S politováním tedy konstatuji, že **teoretický fundament práce je nedostatečně kvalitní** a nedokládá schopnost autorky syntetizovat odborné texty do sdělení na magisterské úrovni.

Při hodnocení empirické části musím nejdříve poukázat na nedostatečně formulovaný cíl práce z hlediska jeho měřitelnosti. Z druhé strany nutno ocenit, že autorka operacionalizovala tento cíl do 5 konkrétních výzkumných otázek (tvrzení, která jsou předmětem kap. 6.4, už jsou vzhledem k výzkumnému problému redundantní). Hodný zřetel je smíšený design výzkumu – dotazníkové šetření a rozhovor. Autorsky přínosné bylo zaměřit pozornost na sloučené mateřské a základní školy, kde lze očekávat, že provázanost bude nejtěsnější.

Z metodologického hlediska musím autorku upozornit na méně vhodné formulace položek v dotazníku typu „*Pedagogové ZŠ znají RVP ZV a jeho obsah vzdělávání*“ a nedostatečnost škály „*ano-spíše ano-spíše ne-ne*“ (graf 6), neboť názory respondentů budou vždy ovlivněny odlišnou mírou porozumění pojmu (každý si pod „znát RVP“ představí něco jiného). Z podstaty věci tedy není možné v závěru vyslovovat soudy týkající se objektivní reality ve školách, ale pouze o tom, jak si zúčastnění učitelé myslí, že to u nich funguje. **Vyhodnocení dotazníků je celkově povrchní**, na každý graf připadá odstavec textu, v případě grafu 16 dokonce 2 řádky! Bylo vhodné, že autorka věnovala zvláště pozornost vyhodnocení otevřených otázek, ale opět konstatuji slabý průnik „pod pokličku“, **omezenou schopnost interpretace** a promarnění potenciálu

výzkumných dat, která nejsou kódována. To samé platí pro způsob vyhodnocení rozhovorů – v textu práce převládají doslovné přepisy bez hlubší analýzy. To pak brání v závěru práce podložené argumentaci při zodpovídání výzkumných otázek a vyhodnocování tvrzení. Zde autorce vlastně chybí důkazy, které jsou možná v odpovědích respondentů obsaženy implicitně, ale autorka je nedokázala přesně identifikovat.

V závěru práce jsou shrnuty poznatky z výzkumu, jak je v oblasti předškolního a základního vzdělávání zajišťována kontinuita tohoto vzdělávacího procesu: autorka konstatuje, že převážně formálně, výrazně lepší je situace na sloučených zařízeních, chybí „větší zainteresovanost školských managementů jednotlivých zařízení a následné motivování zaměstnanců ke spolupráci.“ (s. 89) Ptám se: co z těchto tezí jsme nevěděli ještě před zahájením výzkumu a čím tedy skutečně autorka přispěla k rozšíření oborového poznání? Pokud by čtenáři měli z textu načerpat „příklady dobré praxe spolupráce mezi subjekty“ (s. 91) nalézt poučení, jak se „vyvarovat se činností, které negativně ovlivňují propojení a postupnost návaznosti vzdělávání“ (tamtéž), musela by práce podle mého soudu vykazovat mnohem vyšší kvalitu.

Hodnocení práce: 3 - dobře

Doporučení a otázky pro obhajobu:

1. Na s. 20 tvrdíte ve vztahu ke kurikulární reformě: „Obecně lze říci, že tato reforma nutná byla.“ Dále však toto své tvrzení nevysvětlujete žádnými argumenty. Doložte u obhajoby platnost tohoto Vašeho výroku.
2. V kapitole 6.10 uvádíte „Návrhy možné další spolupráce v oblasti kontinuity vzdělávání v MŠ a ZŠ.“ Vysvětlete, jak jsou tyto Vaše návrhy empiricky opodstatněny – kterými konkrétními výzkumnými důkazy ve své práci je můžete podepřít?

V Říčanech dne 21. 7. 2014



PhDr. Jan Voda, Ph.D.